

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ
ЧЕРКАСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ БОГДАНА ХМЕЛЬНИЦЬКОГО

Кафедра дошкільної освіти

ПОГОДЖЕНО:

Начальник
навчально-методичного відділу, доцент
_____ Т. В. Запорожець
(підпис)

« ____ » _____ 2019 р.

ЗАТВЕРДЖЕНО:

Перший проректор, професор
_____ В. М. Мойсієнко
(підпис)

« ____ » _____ 2019 р.

ПРОГРАМА

ВИРОБНИЧА ПРАКТИКА ЗА СПЕЦІАЛІЗАЦІЯМИ
(Шифр за ОПІ ПП.03.01)

Курс: 1

Освітня програма: «Дошкільна та початкова освіта»

Спеціальність: 012 Дошкільна освіта

Галузь знань: 01 Освіта/Педагогіка

Освітній ступінь: Магістр

Черкаси – 2019/2020

Розробники програми виробничої викладацької практики:

Н. М. Степанова, кандидат філософських наук, доцент кафедри дошкільної освіти Черкаського національного університету імені Богдана Хмельницького

О. В. Лугіна, кандидат педагогічних наук, старший викладач кафедри дошкільної освіти Черкаського національного університету імені Богдана Хмельницького

Програма розроблена на основі «Положення про проведення навчальних і виробничих практик студентів Черкаського національного університету імені Богдана Хмельницького від 07 жовтня 2019 р. за №677-н.

Затверджено на засіданні кафедри

Протокол № 1 від «28» серпня 2019 р.

В.о. завідувача кафедри

_____ доц. І. О. Ніколаєску

ВСТУП

Організація практики здобувачів вищої освіти здійснюється згідно з Положенням про проведення навчальних і виробничих практик студентів Черкаського національного університету імені Богдана Хмельницького від 07 жовтня 2019 р. за №677-н., навчального плану і графіка навчального процесу в ННІ педагогічної освіти, соціальної роботи і мистецтва передбачається виробнича практика за спеціалізаціями, яка має забезпечити послідовне системне формування професійно значущих умінь і навичок майбутніх учителів початкової ланки освіти, готувати їх до самостійної роботи в школі та є важливим складником у забезпеченні професійної кваліфікації.

Під час організації практики магістрантів збільшується співвідношення часу та обсягу спостереження і активної роботи магістрантів. Основний час практикантів регламентовано завданнями з аналізу педагогічного процесу в базовому класі та початковій ланці освіти, ознайомленням із класною документацією класного керівника, виконанням функцій класного керівника, самостійним проведенням уроків в початкових класах із фаху.

Впровадження багаторівневої підготовки фахівців профілю дозволяє диференціювати зміст і завдання практики за спеціалізаціями залежно від ступеня підготовки до неї студента.

Предмет практики – процес навчання, виховання в початковій школі. Вміння застосовувати знання з педагогіки, психології та основи методик початкової ланки освіти у навчально-виховному процесі.

Виробнича практика за спеціалізаціями ми на 1 курсі ОС «Магістр» спрямована на те, щоб забезпечити магістрантів комплексом навичок та умінь необхідних для здійснення всіх видів навчально-виховної роботи у школі.

Виробнича педагогічна практика триває 4 тижні (6 кредитів) і проходить у 1 семестрі.

Практика магістрантів проводиться в школах за місцем проживання, які відповідають вимогам програми. За погодженням першого проректора та

начальника навчально-методичного відділу базові школи закріплюються за навчально-науковим інститутом як бази практики наказом ректора університету, який із ним укладає договори.

Структура програми виробничої практики за спеціалізаціями

Курс: 1 Підготовка (магістрів)	Напрямок, спеціальність, освітньо- кваліфікаційний рівень	Характеристика
Кількість кредитів ECTS: 6	Галузь знань: 01 Освіта/Педагогіка	Рік підготовки: 1 Семестр: 1
Загальна кількість годин: 180	Освітня програма: «Дошкільна та початкова освіта» Спеціальність: 012 Дошкільна освіта Освітній ступінь: Магістр	Вид підсумкового контролю: диференційований залік

Цілі та завдання виробничої практики за спеціалізаціями

Виробнича практика за спеціалізаціями на 1 курсі ОС «Магістр» спрямована на те, щоб забезпечити здобувачів вищої освіти комплексом навичок та вмінь необхідних для здійснення всіх видів навчально-виховної роботи у школі.

Метою виробничої практики за спеціалізаціями є:

- оволодіння майбутніми фахівцями формами, засобами, технологіями навчально-виховної роботи в різних типах закладів загальної середньої освіти;

- застосування у практичній діяльності знань з основ теорії педагогіки, психології та методики навчання програмних дисциплін початкової школи; усвідомлення професійної значущості цих знань, виховання потреби постійного удосконалення професійних знань, навичок, умінь та педагогічної майстерності;

- розвиток творчої ініціативи, реалізація особистісного творчого потенціалу кожного студента;

- подальший розвиток дослідницьких умінь у конкретній професійній діяльності.

Виробнича практика за спеціалізаціями передбачає:

- ознайомлення з напрямками, формами, методами навчально-виховної роботи закладів загальної середньої освіти, бесіди з адміністрацією школи, вчителями, класними керівниками;

- знайомство з організацією та змістом роботи методичного об'єднання вчителів початкової школи; вивчення шкільної документації: планів роботи закладу освіти, планів виховної роботи класних керівників, вимог до ведення класного журналу, ознайомлення з тематичними та поурочними планами вчителів, планами роботи гуртків, з обладнанням навчальних кабінетів;

- планування навчально-виховної роботи на весь період виробничої практики за спеціалізаціями;

- роботу на посаді вчителя початкової школи;

- виконання обов'язків класного керівника;

- проведення науково-дослідної роботи;

- підготовку звітної документації та участь у робочих нарадах, інших підсумкових заходах з виробничої практики в закладах загальної середньої освіти та університеті.

Провідні **завдання** виробничої практики за спеціалізаціями:

- забезпечення умов для професійної практики студентів, залучення їх до активної діяльності в учнівських колективах;
- узагальнення практичних знань із психолого-педагогічних і фахових дисциплін, оволодіння засобами та методами застосування цих знань для самостійного розв'язання педагогічних завдань;
- подальше ознайомлення зі специфікою діяльності закладів освіти початкової школи (заклад загальної середньої освіти спеціалізована школа, гімназія, ліцей, колегіум);
- формування вмінь проводити уроки з використанням сучасних педагогічних технологій навчання;
- розвиток умінь здійснювати виховну роботу;
- формування творчого, дослідницького підходу до організації педагогічної діяльності, набуття вмінь проводити наукові дослідження з використанням ефективних методів і методик педагогічних досліджень, а також умінь здійснювати самоконтроль, самоаналіз та об'єктивну самооцінку особистої педагогічної діяльності та діяльності вчителів і колег-практикантів;
- оволодіння вміннями спілкування з вихованцями, їхніми батьками та педагогами;
- вироблення у майбутніх педагогів навичок самостійності у підготовці та проведенні різних форм і видів навчально-виховної роботи з вихованцями та особистої відповідальності за їх якість та ефективність; сприяння розвитку і закріпленню знань, умінь і навичок, які є передумовою формування педагогічної майстерності, індивідуального стилю професійної діяльності майбутніх фахівців.

За наслідками проходження педагогічної практики іагістранти повинні володіти наступними вміннями:

Конструктивні:

- складати плани-конспекти окремих уроків та серії уроків за темою з урахуванням різних умов навчання і рівня підготовки учнів; визначати цілі та

завдання кожного уроку з урахуванням етапу навчання;

- обирати ефективні прийоми досягнення сформульованих цілей з урахуванням вікових особливостей учнів за етапом навчання;

- визначати типи вправ, завдань, задач та послідовність їх виконання згідно з етапами оволодіння мовленнєвими, математичними, природничими та іншими уміннями та навичками, а також з урахуванням труднощів – засвоєння навчального матеріалу і рівня підготовленості учнів;

- використовувати реальні та проектувати навчальні мовленнєві ситуації, а також відповідний їм мовленнєвий матеріал для сприймання і засвоєння мовних одиниць, що вивчаються, та їх застосування в мовленнєвій діяльності;

- проектувати і створювати необхідні наочні посібники та технічні засоби навчання для проведення уроків; складати план та сценарій позакласного заходу.

Комунікативні:

- установлювати й підтримувати різноманітні мовленнєві контакти: вчитель – клас, вчитель – учень, учень – учень тощо; й визначати об'єкти контролю мовленнєвої діяльності учнів і добирати відповідні їм методичні прийоми, в тому числі тестові завдання;

- виправляти помилки учнів, розуміти їх характер та використовувати мовленнєвий спосіб виправлення (перепитування, зорова, вербальна та схематична наочність, екстралінгвістичні засоби тощо);

- уміти публічно виступати перед колективом педагогів, батьків, учнів, керувати своєю поведінкою і настроєм, чітко і впевнено виражати свою думку тощо.

Організаторські:

- організовувати виконання накресленого плану;
- забезпечувати мовленнєву діяльність учнів на уроках української мови;
- вносити методично виправдані корективи в плани уроків з урахуванням умов навчання;

- навчати учнів найбільш раціональних прийомів самостійної роботи;
- раціонально поєднувати колективні (фронтальні, групові, парні) та індивідуальні форми роботи з урахуванням особливостей кожного етапу навчання;
- здійснювати різноманітні прийоми активізації учнів залежно від їх вікових особливостей;
- методично доцільно використовувати традиційні наочні посібники, аудіативні, аудіовізуальні та візуальні технічні засоби навчання;
- проводити позакласні заходи з української мови, організовувати їх відповідно до складеного плану і сценарію.

Розвивально-виховні:

- реалізовувати загальноосвітній, розвивальний та виховний потенціал уроків;
- формувати та розвивати інтелектуальну та емоційну сфери особистості учня, його пізнавальні інтереси;
- вирішувати засобами мови та літератури завдання морального, культурного, естетичного, гуманістичного виховання учнів.

Дослідницькі:

- вивчати ставлення учнів до предмета та виявляти рівень сформованості їхніх мовленнєвих навичок і вмінь;
- проводити з урахуванням етапу навчання методичний аналіз мовного матеріалу з метою прогнозування можливих труднощів його засвоєння та добору оптимальних шляхів попередження помилок;
- проводити спостереження та комплексний аналіз відвіданих уроків з теоретичним обґрунтуванням різних сторін освітньої діяльності;
- спостерігати, аналізувати та узагальнювати досвід учителів і студентів, переносити ефективні прийоми та форми роботи в практику своєї педагогічної діяльності;

- вивчати методичну літературу і теоретично осмислювати навчальний процес у формі виступів на методичних семінарах, а також удосконалювати свою роботу, використовуючи нові форми та прийоми навчання.

Методичні:

- оволодіти методами і прийомами роботи з учнями в урочній та позакласній діяльності, здійснювати індивідуальний підхід до дитини, розвивати творчі здібності школярів тощо.

Діагностичні:

- вивчати особистість дитини, умови і укомплектованість педагогічного процесу, аналізувати шкільну документацію, результати дитячої діяльності;

- вміти розробляти тести, діагностичні картки, складати психолого-педагогічну характеристику тощо.

Прикладні:

- вміти виготовляти дидактичні матеріали, правильно оформлювати приміщення класу, кабінету, виставки, стенди, наочність тощо.

Зміст виробничої практики за спеціалізаціями

Практика відповідає принципам комплексності та цілісності характеру діяльності. У процесі практичної підготовки магістранти набувають основних професійно-педагогічних умінь: ставити мету та формулювати завдання педагогічної діяльності, уміння планувати навчально-виховну роботу зі студентами, учнями, батьками, педагогами тощо.

Виробнича практика за спеціалізаціями органічно поєднується з вивченням педагогічних, психологічних та спеціальних дисциплін. Відповідно до цього вона поділяється на два етапи.

Магістранти проходять практику у початковій школі (1-4 класи). Для проведення виховної роботи з учнями за кожним класом закріплюється один або два магістранта.

До змісту практичної діяльності практиканта як учителя початкової школи входить:

а) навчальна робота:

- складання тематичного плану уроків на основі планів учителів;
- планування окремих уроків та серій уроків спільно з методистом (учителем) або спираючись на їх консультації;
- проведення уроків;
- відвідування уроків учителів та практикантів;
- проведення предметного і комплексного аналізу відвіданих уроків;
- за схемою виготовлення наочних посібників, роздаткового дидактичного матеріалу;
- проведення психолого-педагогічного аналізу уроку;
- перевірка зошитів учнів.

б) позакласна робота:

- спостереження та аналіз окремих видів позакласної роботи, що проводять учителі школи;
- планування окремих видів групових та масових форм роботи, які відповідають особливостям навчання у початковій школі;
- підготовка та проведення запланованої позакласної роботи;
- відвідування позакласних заходів, які проводять магістранти, та їх аналіз.

в) дослідна робота:

- проведення тестування учнів з метою виявлення рівня знань програмних дисциплін початкової школи;
- проведення методичного аналізу навчального матеріалу з метою прогнозування можливих труднощів (його засвоєння учнями);
- вивчення науково-методичної літератури з метою удосконалення своєї роботи;
- виступи на методичних семінарах;
- проведення спостережень з метою вивчення та узагальнення досвіду вчителів;

- проведення досліджень, необхідних для написання дипломної роботи.

Навчально-виховна робота студентів-практикантів проходить у три етапи.

У процесі проходження педагогічної практики студенти здійснюють таку діяльність:

1. Беруть участь у настановчих конференціях і в організаційних заняттях в університеті та у школі.
2. Знайомляться з класом, вивчають навчальний план, журнал, розклад уроків та інші документи.
3. Визначають тематику і форми проведення виховних заходів.
4. Складають індивідуальний план роботи та подають його на підпис керівникам педпрактики.
5. Відвідують уроки вчителів, позакласні заходи, що проводяться вчителями початкових класів, беруть участь в їх аналізі.
6. Складають тематичний план серії уроків.

Протягом перших п'яти днів виробничої практики керівники практики разом зі студентами та старостою групи з виробничої практики складають загальний розклад:

- уроків, що проводитимуться магістрантами;
- відвідувань студентами уроків вчителів;
- позакласних заходів.

На основному етапі виробничої практики студент здійснює таку діяльність:

1. Студент проводить на менше п'яти уроків на тиждень.
2. Готуючись до уроків, студент розробляє і виготовляє необхідні допоміжні засоби навчання.
3. Відвідує уроки і бере участь у їх аналізі, що проводять вчителі згідно з розкладом відвідувань.

4. Проводить залікові уроки: один урок з аналізом (самоаналіз); два уроки за вибором (розширені конспекти уроків, проведених у початковій школі).

5. Виховний захід з самоаналізом .

6. Бере участь у методичних та педагогічних семінарах і виступає на них з доповідями.

7. Проводить дослідну роботу з теми випускної роботи.

На заключному етапі виробничої практики студент готує звітні матеріали з педагогічної практики:

- щоденник педагогічної практики (запис про проведення конференції; список дітей класу; розклад уроків; календарно-тематичне планування; план виховної роботи класу; спостереження за роботою вчителя; висновки);

- індивідуальний план роботи магістранта;

- конспект ранкової зустрічі проведеної самостійно (завірений учителем);

- 4 конспекти уроків проведених самостійно завірених вчителем (математика, українська мова, природознавство, основи здоров'я);

- конспект виховного заходу проведеного самостійно завіреного вчителем (за планом виховної роботи);

- інтерактивні форми роботи з батьками, які були проведені (конспект власних наробок);

- психолого-педагогічна характеристика на клас;

- психолого-педагогічна характеристика на дитину;

- характеристика студента з оцінкою, підписами (вчителя-керівника, директора), печаткою;

- звіт про практику.

За наслідками педагогічної практики студент готує і подає керівникам педагогічної практики такі звітні матеріали:

1. Щоденник виробничої практики.

2. Індивідуальний план роботи студента.
3. Психолого-педагогічну характеристику на клас та на дитину.
4. Конспект ранкової зустрічі проведеної самостійно.
5. Чотири залікових розширених конспектів уроків.
6. Конспект виховного заходу.
7. Конспект роботи з батьками.
8. Характеристика на студента з оцінкою та підписами.
9. Загальний звіт про практику.

Методичні рекомендації

Виробнича практика за спеціалізаціями є завершенням вивчення дисциплін філологічного, математичного, природничого циклу. Під час практики студенти повинні розвинути свої індивідуальні здібності і закріпити навички професійної педагогічної підготовки, здобуті впродовж вивчення вищезгаданих дисциплін. Під час підготовки до лекцій, лабораторних, та практично-семінарських занять студентам необхідно консультиватись з керівником практики та провідними викладачами курсу, які нададуть чіткі методичні рекомендації щодо їх організації та проведення, забезпечать необхідними методичними матеріалами, в тому числі в електронному вигляді.

Під час виробничої практики за спеціалізаціями магістрантам рекомендується:

- а) Навчальна робота:
  - складання тематичного плану уроків на основі планів учителів;
  - планування окремих уроків та серій уроків спільно з методистом (учителем) або спираючись на їх консультації;
  - проведення уроків;
  - відвідування уроків учителів;
  - проведення предметного і комплексного аналізу відвіданих уроків за схемою, розробка роздаткового матеріалу дидактичного матеріалу;

- проведення психолого-педагогічного аналізу уроку;
- перевірка зошитів учнів.

б) Позакласна робота:

- спостереження та аналіз окремих видів позакласної роботи, що проводять учителі школи;
- планування окремих видів групових та масових форм роботи, які відповідають особливостям навчання у початковій школі;
- підготовка та проведення запланованої позакласної роботи;
- відвідування позакласних заходів, які проводять студенти, їх аналіз.

в) Дослідна робота:

- проведення тестування учнів з метою виявлення рівня знань;
- проведення опитування (анкетування) учнів для вивчення їх особистісної спрямованості;
- проведення методичного аналізу навчального матеріалу з метою прогнозування можливих труднощів (його засвоєння учнями);
- вивчення науково-методичної літератури з метою удосконалення своєї роботи;
- виступи на методичних семінарах;
- проведення спостережень з метою вивчення та узагальнення досвіду вчителів;
- проведення досліджень, необхідних для розробки портфоліо.

Форми і методи контролю

Магістранти повинні знати про прийняту в закладі освіти й на базі практики систему поточного та підсумкового контролю виконання окремих розділів і всієї програми практики.

Методист-керівник педагогічної практики керується такими критеріями оцінок уроків практикантів:

90 – 100, (А), «відмінно»

Оцінка ставиться, якщо, враховуючи настанови керівника практики та вчителя, або, спираючись на зразки методичних матеріалів, грамотно в методичному та мовному аспектах сплановано урок, визначено реальні цілі, конкретні етапи уроку та методичні прийоми для досягнення поставлених цілей на кожному з них. При цьому:

- 1) повністю реалізовано виховний, розвиваючий та освітній потенціал уроку;
- 2) методичні прийоми відповідають цілям та етапу навчання;
- 3) правильно встановлено послідовність та співвідношення тренувальних і мовленнєвих вправ;
- 4) правильно намічено об'єкти контролю на уроці та критерії їх оцінювання, використано різноманітні прийоми контролю;
- 5) правильно розподілено час на мовлення учнів і вчителя на уроці;
- 6) магістрант впевнено веде урок (практично не допускає помилок, помічає помилки учнів і володіє мовленнєвими способами їх виправлення);
- 7) володіє прийомами активізації всіх учнів класу і здійснює індивідуальний підхід до них;
- 8) практикант грамотно використовує технічні та інші допоміжні наочні засоби навчання як наявні, так і самостійно виготовлені;
- 9) грамотно проводить дидактичні ігри.

74 - 89, (B), (C), «добре»

Оцінка ставиться, якщо, враховуючи настанови керівника практики і вчителя, або, спираючись на зразки методичних матеріалів, грамотно в методичному і мовному аспектах сплановано конкретні етапи уроку та методичні прийоми для досягнення поставлених цілей на кожному з них з урахуванням ступеня навчання та місця даного уроку в серії уроків за темою і в результаті реалізації запланованих навчальних дій цілі уроку досягнуті в цілому, але план виконано неповністю. При цьому:

- 1) не в повній мірі реалізовано виховний, освітній або розвиваючий потенціал уроку;
- 2) в основному правильно встановлено послідовність і співвідношення мовних і мовленнєвих вправ;
- 3) використовуються різні прийоми контролю;
- 4) уміє викликати інтерес до більшості навчальних дій, що виконуються на уроці;
- 5) практикант використовує необхідні посібники, але методика їх використання не завжди раціональна;
- 6) грамотно проводить дидактичні ігри;
- 7) виявлено вміння проводити лекційні та практичні заняття, але заняття шаблонні;
- 8) звітна документація оформлена згідно вимог. У щоденнику студента-практиканта зафіксовано зміст роботи протягом усього періоду проходження практики, є характеристика, підписи керівника від бази та університету завірені печаткою.

60 - 73, (D), (E), «задовільно»

Оцінка ставиться, якщо, враховуючи рекомендації керівника практики і учителя, або, спираючись на зразки методичних матеріалів, магістрант в основному правильно в методичному і мовному аспектах спланував урок, визначив цілі, етапи уроку, методичні прийоми для досягнення цілей, що були поставлені на кожному з них, і в результаті реалізації запланованих навчальних дій цілі уроку досягнуті неповністю. При цьому:

- 1) не в повній мірі реалізовано виховний, освітній, розвиваючий потенціал уроку;
- 2) методичні прийоми не відповідають меті;
- 3) мають місце порушення послідовності вправ та співвідношення тренувальних і мовленнєвих вправ;

4) неправильно визначено об'єкти контролю та критерії їх оцінювання, використовуються одноманітні прийоми контролю;

5) практикант, під час проведення уроку, робить мовні помилки і не помічає в багатьох випадках помилок учнів;

6) недостатньо володіє прийомами активізації всіх учнів на уроці, не здійснює індивідуальний підхід до них;

7) нераціонально використовує наочний матеріал; студент постійно користується конспектом під час уроку і не може скоригувати свою діяльність у разі необхідності;

8) завдання виконано з помилками. Всі завдання практики виконувалися, але допущені неточності. Документація оформлена неповно, з помилками. Щоденник оформлено неправильно. У характеристиці-відгуку оцінка керівника за практику від бази – «задовільно».

1 - 59, (FX), (F), «незадовільно»

Оцінка ставиться, якщо, завдання невиконані. Виявлені проблеми встановлення контакту, не сформовані вміння проводити відповідні види педагогічної діяльності. Звітна документація оформлена з помилками. Відсутній щоденник, характеристика-відгук.

Вимоги до звіту

За наслідками педагогічної практики магістрант готує і подає керівникам педагогічної практики наступні звітні матеріали: 1) щоденник виробничої практики, який містить мету, завдання, список дітей класу, розклад уроків, спостереження за роботою вчителя, висновки (Додаток А); 2) індивідуальний план роботи магістранта (Додаток Б); 3) план виховної роботи класу (Додаток В); 3) психолого-педагогічну характеристику на клас та на дитину; 4) конспект ранкової зустрічі проведеної самостійно (Додаток Г); 5) чотири залікових розширених конспектів уроків (Додаток Д); 6) конспект виховного

заходу; 7) конспект роботи з батьками; 8) характеристика на студента з оцінкою та підписами; 9) загальний звіт про практику.

Звіт з виробничої педагогічної практики повинен бути надрукованим на комп'ютері, кегль – 14, шрифт – Times New Roman, міжрядковий інтервал – 1,5, абзац – 1,25 см з наскрізною нумерацією сторінок формату А4. У звіті повинна бути конкретно описана робота, що особисто виконана магістрантом.

Підведення підсумків практики

Підсумки проводяться у процесі складання магістрантами диференційованого керівникам практики від фахової кафедри. Диференційна оцінка з практики враховується нарівні з іншими оцінками, які характеризують успішність магістрантів.

Результати складання заліків з виробничої практики за спеціалізацією ми заносяться до екзаменаційної відомості та виставляються у заліковій книжці магістранта.

Підсумкова конференція по педагогічній практиці відбувається в перший тиждень після повернення на навчання.

Література:

1. Педагогічна практика студентів у загальноосвітніх навчальних закладах (освітньо-кваліфікаційні рівні «бакалавр», «спеціаліст»): начальний посібник / Уклад.: Соловей М.І., Ніколаєва С.Ю., Спіцин Є.С., Кудіна В.В., Бражник Н.О., Демчук В.С. К.: Ленвіт, 2010. 133 с.
2. Виноградова Т.В. Книга класного керівника / Т.В.Виноградова. Харків: Вид. група «Основа», 2006. 128 с.
3. Виховна система школи / Упоряд. В.В. Григоращ. Харків: Вид. група «Основа», 2005. 128 с.
4. Гребенькова А.О. Довідник класного керівника: 1-4 класи / А.О. Гребенькова. Харків: Веста: Вид. «Ранок», 2006. 192 с.

5. Григорчук Т.В., Іова В.Ю., Красномоєць Л.В. Веселкове дитинство. (Технології виховної роботи з молодшими школярами): навч. метод. посіб. / Григорчук Т.В., Іова В.Ю., Красномоєць Л.В. Кам'янець-Подільський: Абетка, 2001. 116 с.
6. Дрозденко К.С. Психолого-педагогічна характеристика особистості учня / К.С. Дрозденко // Позакласний час. 1999. №19-20. С. 3-14.
7. Мороз І.В., Ярошенко О.Г. Педагогічна практика студентів у загальноосвітніх навчальних закладах: навч. посібник / І.В. Мороз, О.Г. Ярошенко. К., 2003. 90 с.
8. Алексюк А. М. Загальні методи навчання. К., 1981.
9. Бех Т. Д. Проблема методів виховання у сучасній школі // Педагогіка і психологія. 1996. № 4. С. 136-140.
10. Державна національна програма «Освіта» («Україна ХХІ століття»), Заходи щодо реалізації Державної національної програми «Освіта» (Україна ХХІ століття): Затв.Постановою Кабінету Міністрів України від 03.11.93 №896//Освіта. 1993. №44-46.
11. Загальноєвропейські Рекомендації з мовної освіти: вивчення, викладання, оцінювання. Рада з питань співпраці в галузі культури. Комітет з освіти. Відділ сучасних мов. Страсбург /Наук. Редактор українського видання доктор пед. наук, проф. С.Ю.Ніколаєва. К.: Ленвіт, 2003.
12. Закон України «Про освіту» //Освіта. 1991. 25черв.
13. Закон України «Про вищу освіту». Х.: КСИЛОН, 2002.
14. Книга методиста: довідково-методичне видання /Упорядник Н.І.Шинкарук. Х.: ТОРСІНГ ПЛЮС, 2005.
15. Кузьмінський А.І., Омеляненко В.Л. Педагогіка: Підручник. К.: Знання-Прес, 2003.
16. Національна програма виховання дітей та учнівської молоді в Україні //Освіта України. 2002. – 2004. 3 грудня.
17. Островерхова Н. Аналіз уроку: концепції, методики, технології. К., 2003.

18. Педагогічна практика з методики викладання іноземних мов у середніх навчальних закладах: Посібник для студентів /Кол. авторів під керівн. С.Ю.Ніколаєвої та В.В.Черниш. К.: Ленвіт, 2003.

19. Педагогічна практика: Навч-метод. посібн. У 2 ч. /За ред. Л.В.Пшеничної, А.А.Сбруєвої, О.В.Перетяцько. Суми, СДПУ, 2004.

20. Підготовка майбутнього вчителя до впровадження педагогічних технологій: Навч. посібник /За ред. І.А.Зязюна, О.М.Пехоти. К.: Вид-во А.С.К., 2003.

Зразок оформлення титульної сторінки щоденника

Щоденник
з виробничої практики
за спеціалізаціями

(школа, місто)

студента(ки) ____ курсу

ОС «Магістр»

спеціальності 012 – «Дошкільна освіта»

ОП «Дошкільна і початкова освіта»

(ППП студента-практиканта)

Зразок оформлення індивідуального плану роботи студента

Індивідуальний план роботи магістранта

Затверджую

Керівник практики

_____

« ____ » _____ 20__ р.

Дата	Завдання практики	Відмітка про виконання
------	-------------------	------------------------

Зразок оформлення плану виховної роботи ____ класу

Місяць							
Тема « ____ »							
Підтем	Зміст виховання						
и. Пробле мні питанн я тижня	Ціннісне ставлен ня до себе	Ціннісне ставлення особистост і до суспільств а і держава	Ціннісне ставлен ня до сім'ї	Цінніс не ставлен ня до природ и	Ціннісне ставлення до мистецтв а	Ціннісне ставлення до праці	Очікувані результати

Орієнтовний план конспекту ранкової зустрічі:

1. Тема.
2. Мета.
3. Обладнання.
4. Хід зустрічі:
  - вітання;
  - обмін інформацією;
  - групове заняття;
  - теми для щоденника вражень

Орієнтовний план конспекту уроку:

1. Тема.
2. Мета.
3. Обладнання.
4. Тип уроку.
5. Освітні галузі.
6. Хід уроку:
  - 6.1. Вступна частина:
    - організація класу;
    - перевірка домашнього завдання;
    - мотивація навчальної діяльності.
  - 6.2. Основна частина.
  - 6.3. Фізкультхвилинка.
  - 6.4. Заключна частина (пояснення домашнього завдання, підсумок уроку).